

**У напрямку філософської клоунади,
Вітання від Розумного Арлекіна,
або Метод Креативної Структурованої Імпровізації в дії...**

Це не історія вигаданого персонажу, де немає лінійної послідовності подій, місця та часу.

Це не історія-«кубик Рубіка», де кожна конфігурація є знахідкою.

Це не історія-одиссея подорожі героя до самого себе.

Це не історія неописаного героя Томаса Бернгарда.

Це не історія імпровізації креативного творця та його творинь.

Це не історія.

Це лише тільки гра...

Олег Драч

Так пропонують сприймати свою виставу-креативу «Ефект Мінетті» за мотивами Томаса Бернхардта Олег Драч і Мирослав Гринишин, запускаючи нас у вирій парадоксального гротеску і містифікацій, рефлексій і фантазій, поетики абсурду і тонкої лірики – цих нескінчених масок буття...

Бернхард написав п'єсу про реального актора Мінетті і для нього. В цій ролі актор вийшов на сцену, коли йому виповнився 71 рік. До речі, вистава «Мінетті» кілька років тому була поставлена Рімасом Тумінасом в театрі ім.Вахтангова, де головну роль зіграв В.Симонов.

Але, якщо вистава «Мінетті» у Вахтаговському театрі, це, перш за все, розмова про невідбутність самотності, про акторський і взагалі екзистенційний страх людини не відбутися, про надії, що фатально не здійсненні, – то «Ефект Мінетті» в Центрі Курбаса, перед усім, вистава-дослідження самої природи гри як такої. А точніше – дослідження різних її станів та її вібраційної природи. Гра тут – не тільки форма існування внутрішньої свободи, що проявлена спонтанно, не тільки своєрідна «оаза щастя», «екстаз буття», щось «подібне до руху людського буття в собі самому» (за Є.Фінком) а територія зустрічей з множинними «Я». Текст – тільки один з можливих варіантів цієї Гри. Гри – з собою-персонажем, з собою-перформером, з собою – актором, з собою-іншим тощо. А ще це Гра з глядачем на його уяву...

Власне кажучи, не дивлячись на пластичну багатовимірну «мову» двох акторів-партнерів, які, здається, просто зійшли з картин художника-експресіо-

ніста Джеймса Енсора, (*Джеймс Енсор*(1860-1949), бельгійський художник, в виставі автор маски короля Ліра. Улюблений сюжет художника – карнавал, де беруть участь люди і маски; життя й смерть, свято і страждання, побут та містика. Для втілення своїх тем завжди обирав прийом гротеску. Енсора називали предтечею експресіонізму в живопису.) це – монодрама, моно-висловлення, яка має розімкнуту відкриту структуру.

...Олег Драч ніби рухається м і ж різними можливостями твору, перебуваючи у п р о м і ж к у , балансуючи між однією містифікацією та іншою, між вибухами підсвідомої енергії та парадоксально-інтелектуальною логікою, між бравадою та сумом, – і раптом – все це забарвлення малюнку, навантаження смислів « скидаються» як маски, – мить триває «нульовий» стан – і знов починається новий рух – в глибини лабіринту в лабіринті, – створюючи «плетиво» часів, коливання - перетікання- перетворення фресок сюжету, в якому кордонів майже не існує...

Пригадуються тренінги Олега, особливо вправа «стан мерехтливої свідомості», націленої на утримання цілісності в ситуації багаторівневої рефлексії, коли актор тримає одночасно декілька точок уваги у вільній імпровізації (про це писалось в 1-й частині дослідження Методу Креативної Структурованої Імпровізації).

Маска Ліра, якого мріє зіграти Мінетті, зачинена у великій валізі. Глядач її так і не побачить. Хоча чому не побачить? Втім, він її бачить – через Мінетті-Драча; глядач може побачити вже зіграного Ліра, й м о в і р н і с н о г о , побачити всі уявні варіанти можливостей, що могли б статись. А вони і стаються – тут-і-тепер, перед нашими очима, складаються в кубік-рубіку нашої уяви.

.....

Пам'ятаєте того «намальованого» баранчика в «Маленькому принці» Екзюпері, якого насправді на малюнку немає, а баранець існує всередині ящику – як в середині свідомості, і будь-хто може уявити його згідно своїй фантазії...

Тут щось подібне – валіза проживе своє життя на сцені як «річ-у-собі». Вона дозволить двом «арлекінам» (К.Бабій, С.Труш) поопікуватись собою, «станцює» танок з красунею в червоній сукні (В.Гаврилук), спокушаючи своїм містичним «скарбом» Мінетті і – ніколи так і не відкриється...

«Чи була там маска? І чи був там Лір? Швидше за все, там – порожнеча. Всередині якої кожен актор, великий чи маленький, творить-малює сценічні ієрогліфи своїх хворобливих фантазій.» – пише в своїй рецензії Олег Вергеліс.

Так, валіза, заявлена у виставі «Ефект Мінетті», набуває виміру Порожнечі, – це означає і не заповнений нічим чистий простір – така автономна інтимна територія свободи і творчості; і порожнеча як ілюзія, порожність наших множинних Я; і порожнеча як першооснова світу, а тому і творчості, пустотність, потенційна енергія творення, «супер-позиція», а також «ідеальне тіло твору», (як це у своєму методі називає Олег Драч)...

В моїй уяві цей «Ефект» від Мінетті – Бернхардта – Драча склався як стан передчуття того, що м о ж л и в е. Вистава говорила зі мною про стан готовності до зустрічі: з Грою, з Радістю, з виходом (на сцену – або зі сцени життя) кудись у інший вимір. Про стан передчуття себе спонтанно-вільного... Про відчуження т и х вібрацій...

«Тут немає лінійної психології персонажа, скоріше парадоксальне ототожнення і розототожнення себе з мультигравітаційними згущеннями образних утворень в уяві актора в роботі з темою. Ці образні утворення проявляються певною частотністю вібрації самої істоти актора, це зчитується глядачем в момент сприйняття дійства і водночас змінює частотну вібрацію кожного з глядачів.» (О.Драч).

Щодо «взаємин» справжнього Мінетті з роллю короля Ліра то п'єса Бернхарда виявилась пророчою. Реальність виступила більш поблажливим режисером акторської долі, змінив частотну вібрацію «не-зустрічі» на резонанс зустрічі. Зустріч Актора зі своєю омріяною Роллю. В 1984 році в театрі Шаубюне Король Лір стає останньою великою роллю 80-річного Бернхарда Мінетті.

Ресурс нашої уяви здатний провокувати на зовсім, здавалося б, неймовірний варіант реальності.

Оксана Танюк